

דיני

הכנה

מקודש לחול

חלק א'

הכנה מקודש לחול

הכנה מקודש לחול

איסור הכנה משבת לחול

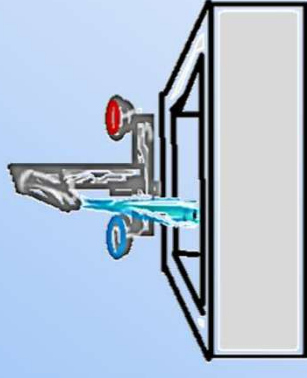
איסור הכנה הינו כשאר שבותיים, ולכן אף ע"י נכרי נאסר אא"כ יש הפסד גדול [שיט]

לכן אין היתר אפילו ע"י נכרי להדיח בשבת בשר ששהה ג"י, שהרי יש אפשרות לאכלו בצלי ואי"ז הפסד מרובה. [שכא,ו]

איסור הכנה מקודש לחול הוא אף בבה"ש [תנה,יא]

אך אחרי צה"כ קודם שהבדיל - אין איסור

הכנה משבת לחול

הכנה מקודש לחול

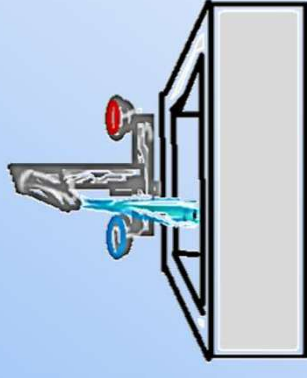
איסור הכנה משבת לחול

בכללי מהות האיסור נסתפקו הרבה האחרונים, ויש שדייק מלשונות אדה"ז שיש בזה ב' גדרים [כתבי ר' אייזיק]:

כאשר עושה שינוי בדבר 'מכין את הדברי לצורך מוצש"ק – אסור
כאשר לא משנה את הדבר רק מונע ממנו שינוי/הפסד, נאסר רק
משום טורח.

נראה שאף בלא טורח אסור כל שניכר שעושה לצורך מוצש"ק.

הכנה משבת לחול

הכנה מקודש לחול

איסור הכנה משבת לחול

מקרים שמשמע שהתירו:

משמע שיש היתר להוריד כביסה [שא,גז], י"ל שמיידי באין טורח

אסור ללכת לסוף התחום רק לדברים האסורים בשבת, וי"ל שאין בהליכה שום הכנה הניכרת.

הכנה משבת לחול

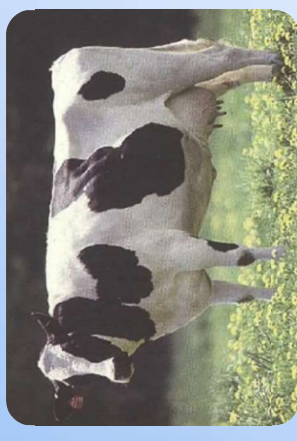
הכנה מקודש לחול

איסור הכנה משבת לחול

מותר ליהודי להסתכל על חליבת הנכרי ולא אסרו משום הכנה [שז, לח] וצ"ע למה לא אסרו – ומהרש"ג למד מזה שכל שאין אפשרות לעשותו אלא בשבת אין בו משום הכנה וצ"ע רב. "והטעם דאין כאן משום הכנה משבת לחול, ביאר יפה בתשו' מהרש"ג (ח"א או"ח סי' ס"א), דכיון שאין כוונתו בזה להרויח העבודה בחול, רק שהדבר מוכרח להיות בשבת דוקא, שלא תגנב או כדי שלא תתקלקל מחום השמש עיין שם".

אך אין נראה דעת אדה"ז כמהרש"ג

להסתכל על חליבה
בשבת

הכנה מקודש לחול

איסור הכנה משבת לחול

מקרים שמשמע שהתירו:

כתבו האחרונים להתיר להוציא דג מת מן האקווריום במקום הפסד גדול, ולא חששו משום הכנה וצ"ע.

סימון של הנדרים והנדבות – בשבת, צ"ע ההיתר

דג מת

הכנה מקודש לחול

איסור הכנה משבת לחול

מקרים שמשמע שהתירו:

כאשר בפעולה אחת לשבת ומוצש"ק – מותר
בתנאי שלא יאמר בפה שעושה לצורך מוצש"ק

דנו לעניין הערמה, ורבים התירו
בתנאי שזה הערמה שאיננה ניכרת

הכנה דרבנן שפיר מותר משבת לתוספת שבת שמברך ואומר
"ביום השבת הגדול הזה"

הכנה לשבת ולחול
כאחד

הכנה מקודש לחול

איסור הכנה משבת לחול

אסור להציע את המיטה משום הכנה מקודש לחול, אך בליל שבת מותר לפרוס סדינים וכיו"ב שאפשר שיהנה מזה בשבת עצמה ואפי' עשר מצעות מותר [שב, י]

אך אם סידור המיטה הוא כדי למנוע בזיון ודבר מגונה, בחדר שמתשמישים בו בשבת מותר לסדרם [שב, י]

סידור המיטה

הכנה מקודש לחול

איסור הכנה משבת לחול

כמו כן מותר להכניס בגדים לארון בשבת כדי שלא יראה בלאגן –
אם זה אכן מפריע,
ואף לקפל בשינוי כמבואר לעיל.

אין היתר לפנות את השלחן, ולסדר את החדר אא"כ ימצאו בו
עוד באותה שבת.

אך אם יוצאים מן הבית ולא יחזרו עד אחרי שבת אין היתר
לפנות את השלחן ולנקות את הרצפה.

סדר וניקיון

הכנה מקודש לחול

איסור הכנה משבת לחול

טיפול במאכלים

מוותר להדליח ירקות שראויים לאכילה בשבת, כדי לשמור על טריותם כיון שלא ניכר בפעולה זו שטורח משבת לחול. [שכא,ו]

אף במקרה שלא הותר לסדר עכ"ז יש היתר להחזיר את המאכלים למקרר שלא יתקלקלו [נלמד מדין משקין את הירקות שכא], ואף שצ"ע מדין הרודה את הפת.

דעת הרבה אחרונים להתיר להכניס למקפיא - כיון שאין בזה טורח מיוחד בדבר שראוי לאכילה. והיינו כשאין יותר טורח מליתן במקרר.

טיפול במאכלים -
קירור/הקפאה

הכנה מקודש לחול

איסור הכנה משבת לחול

טיפול במאכלים

צ"ע האם מותר להעביר לכלי קטן יותר שיהיי יותר נח לאכסן בו, אם עושה זאת לשמירת הטרייות או לצורך השבת מותר. ואם רק כדי למנוע טורח במוצש"ק נראה להחמיר.

אמנם יש שהקלו ע"פ [שש"כ סעיף פ"א שהביא בשם ה] גרשז"א 'שדבר שאין בו טרחא ורגילים לעשותו מבלי לחשוב על התועלת שבעשייתו אין בו משום מכין משבת לחול ולכן מותר להחזיר למקור את המאכלים שנשתייר' – ונלענ"ד שלא דמי

ע"פ המהרש"ג דלקמן - אך לא נראה כן דעת אדה"ז.

טיפול במאכלים

הכנה מקודש לחול

איסור הכנה משבת לחול

היתר הגרשז"א

1. רק על כעין החזרת ספר למקומו או אוכלין למקרר
2. כן אם דרכו ליקח תמיד שעון אף שאינו חושב שיצטרך לו לבו ביום או משקפיים לקריאה וגם כדי לראות מרחוק בלי לחשוב כלל שיצטרך גם לבו ביום,
3. לובש עניבה כשהולך בין אנשים דשפיר שרי אפיי יגיע לבין אנשים כשכבר לילה,
4. וכן דבר המותר להעביר מחמה לצל כגון ככר לחם או פירות וכדומה שגם בלי חשש של "הפסד" רגילים להעבירם מחמה לצל

הכנה מקודש לחול

איסור הכנה משבת לחול

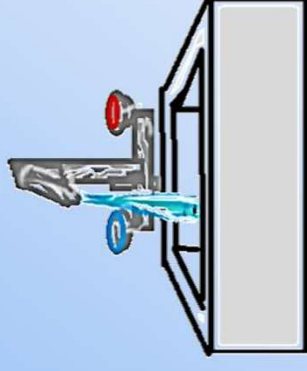
הדחת כלים

מותר להדיח כלים באם יש אפשרות שישתמשו בהם היו, ולכן מדיחין את כל הכוסות אם יש אפשרות שישתמש אפילו בכוס אחת. אך אם לא יהיה לו יותר צורך בכלים אלו אסור להדיחם

[שכג,ו]

באם יש לו עוד כלים בארון, נסתפקו הפוסקים האם מותר לו להדיח כלים לצורך שימוש בשבת? כתב הערה"ש ועוד שטוב להמנע מכך.

הדחת כלים

הכנה מקודש לחול

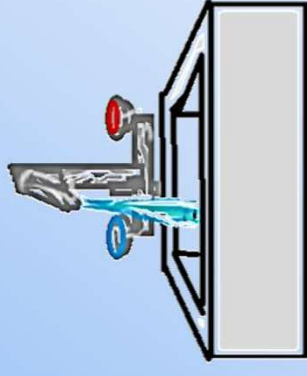
איסור הכנה משבת לחול

הדחת כלים

אך אם רוצים להדיח את הכלים כדי שהחדר לא יסריח מותר להדיחן אם זקוקים לכך [ולא ניתן להסתפק בשרייה במים], וכן מותר להדיחן אם לולא זה יהיה בזיון וחוסר נעימות במטבח. – כל זה בתנאי שאכן יהיו נמצאים במטבח עוד בשבת זו.

מותר לנקות כלי כדי להניחו בוויטרינה לכבוד השבת.

הדחת כלים

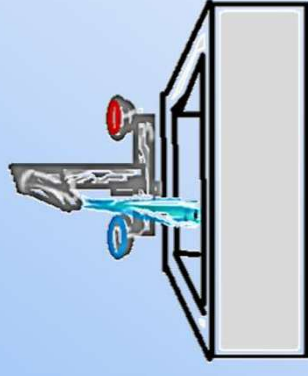
הכנה מקודש לחול

איסור הכנה משבת לחול

הדחת כלים

רבים מתירים להשרות את הכלים במים מבלי לשפשף אף שהמטרה היא למנוע התקשות של המאכלים ולהקל על הרחיצה במוצש"ק [ע"פ תק, כ תקט, טו], כיון שאינו עושה מעשה בידים אלא רק שורה. ודומה לדין הירקות דלעיל.

הדחת כלים

הכנה מקודש לחול

איסור הכנה משבת לחול

הדחת כלי חמץ – בערב פסח שחל בשבת

בער"פ שחל בשבת, צריך להשתדל שלא לאכול מאכלי חמץ שנדבקים בכלים.

אך באם למעשה אכלו מאכל כזה מותר להדיחם בשבת, שיש בהדחה זו צורך מצוה להעביר החמץ מהכלי [תמיד, כ.].

– ולכן אי"ז הכנה מקודש לחול שהרי כעת בשבת יש לו הנגה מזה.

הדחת כלי חמץ

הכנה מקודש לחול

איסור הכנה משבת לחול

הדחת כלי חמץ/שרויה – בפסח

כשאופים מצה ביו"ט של פסח אין לנקות את הכלים, אלא יעשה זאת ע"י נכרים. כיון שיש דרך שלא לעבור על איסור חמץ ללא נקיון [ע"י שיפקירם או שיציאם מרשותו]

נסתפקו האחרונים במי שמהדר לנקות את כליו בפסח כדי שלא יעבור על שרויה האם מותר הדבר או אסור, ולמעשה ישתפם בזרם מים מבלי לשפשף.

הדחת כלי חמץ

הכנה מקודש לחול

איסור הכנה משבת לחול

מותר להחזיר ספר למקומו בגמר השימוש, מפני כבודו של הספר
הוי צורך מצוה ובמילא זה צורך השבת [כני"ל בחמץ]

אין להוסיף מים באגרטל וכיו"ב משום טורח. [שלו, יח.].

הכנה משבת לחול

הכנה מקודש לחול

איסור הכנה משבת לחול

אף שמותר לטלטל כלי שמלאכתו להיתר כדי שישמר, וכן מותר לכסות לבנים שאינם מוקצה בכיסוי כדי לא ינזקו [שלח,ח]

עכ"ז 'מי שיש לו פירות בראש הגג ורואה מטר שבא אסור לשלשלם בשבת דרך ארובה שבג מפני שטורח בדבר שאינו לצורך שבת ומעשה חול הוא וזלזול לשבת'. [שלח,ח]

ונראה שהאיסור הוא דווקא בטלטול שיש בו טורח ומהווה זלזול.

טלטול פירות

הכנה מקודש לחול

איסור הכנה משבת לחול

אסור לטלטל דברים בשבת לצורך מוצאי שבת, כל ההיתר בסעיף הקודם הוא כשהטלטול איננו לצורך מוצאי שבת אלא לצורך הכלי עצמו – וגם זה נאסר בטורח וזלזול.

ולכן אסור לטלטל כסאות שלחנות וכו' לצורך אירוע שיהיי
במוצש"ק. [תרסז]

יש שהתירו בשבת עיו"ט להוציא אוכלים מן המקפיא לצורך
היו"ט [ע"פ חיי"א] אך לעני"ד דעת המ"א ורמ"א ועוד לאסור.

טלטול חפצים

הכנה מקודש לחול

איסור הכנה משבת לחול

טלטול מאכלים לצורך מוצש"ק

אסור להוציא יין מן המחסן בשבת לצורך מוצש"ק [שם]

אין ליתן שתיה במקרר לצורך מוצש"ק ויש שהתירו [ע"פ החי"א] הנ"ל לצורך מצווה.

כשי"כ שאסור להוציא דברים מן המקפא לצורך מוצש"ק.

טלטול מאכלים

הכנה מקודש לחול

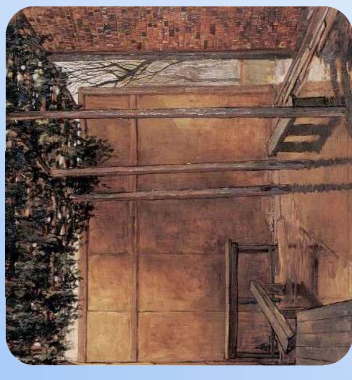
איסור הכנה משבת לחול

טלטול חפצים ביום טוב

בסוכות באם מטלטל דברים לבית כדי שהבית יראה מכובד מותר לעשות זאת כי ההנאה היא ביו"ט/שבת עצמה [מ"א תרסז].

ולכן כל שמכין בבית שלא יהיה נראה כחרבה, שייך בזה מפני כבוד יום טוב ראשון ומותר להעריכו, וכן במשיב כלים ושולחנות על מכונם. אבל להעמיד השולחן במקום שאינו רגיל להיות לצורך אכילה דלילה, אסור משום הכנה

טלטול ביום טוב

הכנה מקודש לחול

איסור הכנה משבת לחול

טלטול תשמישי קדושה

אין להביא את המגילה לבית הכנסת בשבת, אך מותר ללמוד את הקריאה.

לפי זה אין לקחת עמו בשבת סידור/ספר לצורך יו"ט או מוצש"ק – אא"כ ילמד מזה עוד בשבת.

טלטול הטלית לבית אחרי התפילה? באם מטלטלה בדרך לבישה ודאי שמותר שהרי מקיים מצוה, אך אם נוטלה בידו צ"ע, האם דומה למטלטל לצורך החפץ או לצורך הכנה – ונראה להקל.

טלטול תשמישי קדושה

הכנה מקודש לחול

איסור הכנה משבת לחול

טלטול בגדים

כמו כן לקחת סוודר לצורך מוצאי שבת באם לא נהנה ממנו בשבת נראה לאסור.

הייה להיפך מי שנתארח בשבת אצל אחרים ולקח עמו בגדים וכעת אין צורך בהם ורוצה להחזירם, צ"ע האם מותר להחזיר. ונראה גם בזה להקל שהרי זה לצורך הבגד ולא לצורך הכנה. והמהדר להמנע יש מקום להידורו.

היוצא מן הבית צ"ע האם מותר לו לקחת מפתח לצורך מוצש"ק?

טלטול בגדים

הכנה מקודש לחול

איסור הכנה משבת לחול

טלטול בגדים

שו"ת מנחת שלמה תניינא (ב - ג) סימן לו
נלעני"ד דכיון שמותר לאדם לילך בשבת למקום שהוא רוצה,
וממילא הוא ג"כ צריך להזהר מהצטננות, אי"כ כאשר יוצא מביתו
בשבת אחה"צ ולקח עמו אפודה ללובשה בערב, הי"ז כמכין את
עצמו לבל יצטנן בלילה ולא כמכין אפודה לחול, דכיון שאין זה
הכנה להצלת ממון או טורח רק להציל את עצמו מלהצטנן,
וחושבני דבכגון דא לא גזרו רבנן מללכת למקום שהוא רוצה או
צריך לילך.

טלטול בגדים

הכנה מקודש לחול

איסור הכנה משבת לחול

להלביש פיג'מה לצורך מוצש"ק?

שו"ת אגרות משה אורח חיים חלק ד סימן קה - ג' להלביש ילדים בשבת בבגדים שצריכים לשינה במוצ"ש ויודע שקודם הבדלה לא ילכו אישן אם נחשב זה הכנה משבת לחול, הנה כפי שידוע לי רוב הילדים דבני שתים עד בני ארבע ואולי קצת יותר אין חושבין לישן כלל עד אחר איזו זמן שעה או שתים אלא הוצים מתחלה להשתובב ולרוץ בבגדים אלו עד שמתעייפין וישנים, ונמצא שהוא דרך לבישתו בבגדים אלו כשעה ושתים קודם השינה וממילא ליכא איסור דהרי בזמן שעה או שתים קודם הבדלה הוא דרך לבישתו בבגדים אלו לפי מה שנמצא מצבן לענין שינה, אבל אם הוא קודם להזמן שדרך להלבישן בבגדים אלו ורק שהאם רוצה להקדים דשמא לא יהיה לה פנאי, וגם אם אין דרך ילדיה כן אלא הולכין תיכף לישן והאם רוצה להקדים בשביל שעתה יש לה פנאי יש טעם גדול לאסור כמו שאתה כותב, כי איסור ברור קשה לומר בזה כי הרבה פעמים טוב להחליף את בגדיהם שכבר לכלכו אותן וכיון שהוא קרוב לזמן שינה מלבישתו האם בבגדים אלו שזה הא ודאי מותר אף שנמצא שלא תצטרך לעשות זה בלילה, או שהולך בבגדים חמים ולהניח ערום אינה רוצה מלבישה אותו בבגדים אלו שתצטרך להלבישן בעוד זמן קצת דג"כ הוא מותר וכן איכא כיוצא בזה הרבה אופנים ותלוי זה רק בידיעת האם המלבישתו, אם הוא רק כדי שלא תצטרך להלבישן אחר הבדלה יש לאסור.

הלכשת פיג'מה

הכנה מקודש לחול

איסור הכנה משבת לחול

בגדים וכלים מלוכלכים

נסתפקו הפוסקים האם יש איסור להניח את הכביסה בתוך המכונת כביסה כשניכר שעושה זאת להקל עליו את הטורח במוצש"ק. אך אם עושה את זה למנוע ריח וכיו"ב לכוי"ע שרי.

דומה לכך דין הנחת הכלים במדיח כלים, אך באם כל השבוע רגיל להניח את הכלים המלוכלכים במדיח - מותר.

בגדים וכלים
מלוכלכים

הכנה מקודש לחול

איסור הכנה משבת לחול

בער"פ שחל בשבת אין להוציא את החרין מן המים כדי שלא יהי כבוש [מהרש"ם] ויש שהתיר.

כתב הבאח"י להתיר בער"פ שחל בשבת להחליף כבר בשבת את הבגדים לבגדי יו"ט – להמנע מחשש חמץ

מרור בער"פ

הכנה מקודש לחול

איסור הכנה משבת לחול

הכנת האדם עצמו

אסור לאמר לבני ביתו נישן בשבת כדי שיהיי לנו כח לעשות מלאכתנו במוצש"ק [רצ"ו] – אך משמע שאי"ז מחמת איסור הכנה אלא משום שלא יהי דבורך בשבת כדיבורך של חול.

הכנת האדם

הכנה מקודש לחול

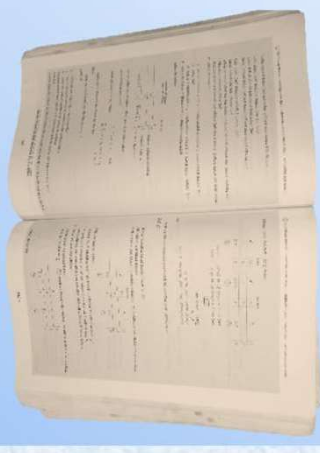
איסור הכנה משבת לחול

הכנת האדם עצמו

ללמוד בשבת למבחן שיהי' במוצש"ק?

- א- באם זה לימודי קודש הרי מקיים מצוות ת"ת ואין איסור בדבר
- ב- לימודי חול, באם יש לו הנאה מעצם הלימוד וההתחכמות מותר לו ללמוד
- ג- באם לומד רק לצורך המבחן והפרנסה יש להמנע
- ד- בכל אופן ראוי להמנע כדי לשמור על 'כבוד' השבת.

לימוד למבחן

הכנה מקודש לחול

איסור הכנה משבת לחול

הכנת האדם עצמו

יש להמנע מלהתאמן להצגה בשבת, אא"כ נהנין מעצם המשחח.

נתינת פתקאות לילדים שאומרים פסוקים וכיו"ב לצורך ההגרלה. דנו הפוסקים האם יש בזה איסור הכנה, והנה יש בזה עוד חששות, לכן הטוב ביותר לעשות פתק שיש בו גם דברי תורה /תמונה של הרבי וכיו"ב.

מותר לטבול בשבת לצורך היו"ט

ויש מי שהחמיר.

הכנת האדם

